

NEMOJANSKÝ

Z P R A V O D A J

ročník IV/ číslo 4

WWW.NEMOJANY.CZ

OÚ informuje

Bilance

Vážení spoluobčané,

opět se rok s rokem sešel a začíná advent, který předznamenává období Vánoc a blížíciho se konce roku 2017. Pro někoho je to období bilancování, pro někoho čas plánování aktivit na příští rok. Pro všechny by to mělo být hlavně období pohody, klidu a příprav na nejkrásnější svátky roku. Stejně jako každý rok si dovoluji malé ohlédnutí za tím, co nám končící rok přinesl nového.

Pokračovaly úpravy a opravy částí obce, které byly spojeny s budováním nové kanalizace. Byly opraveny komunikace nad nádražím a v Brance směrem k Chobotu a k Horce. Byly reklamovány poškozené úseky krajských komunikací a části chodníků. Ne všechny vady byly odstraněny podle našich představ a reklamační řízení pokračuje. Další významnou investici představovalo dokončení výstavby chodníku od obecního úřadu směrem na Habrovany. S ohledem na komplikovanou polohu domků vůči krajské komunikaci bylo poměrně obtížné realizovat výstavbu tak, aby vyhovovala všem obyvatelům dané lokality. V maximální možné míře jsme vyhověli přání jednotlivých vlastníků nemovitostí a věřím, že chodník zvýší bezpečnost chodců v poměrně nepřehledném úseku komunikace. Současně s chodníkem bylo vybudováno i místo pro přecházení komunikace před obecním úřadem. Na celou akci byla poskytnuta dotace z prostředků Jihomoravského kraje ve výši 200 tis. Kč.

Úspěšně pokračuje i zpracování nového Územního plánu obce Nemojany. Po zpracování návrhu ÚP podle schváleného zadání proběhlo společné jednání u pořizovatele ÚP. Z něj vyplynuly některé další úpravy, které si vyžádal především Odbor životního prostředí. V této chvíli probíhá jejich zapracování do ÚP a začátkem roku 2018 proběhne veřejné projednání. Pokud nebudou vzneseny žádné námítky, bude nový ÚP schválen zastupitelstvem obce do poloviny příštího roku. Rovněž na zpracování ÚP se podařilo zajistit dotaci z JMK ve výši 115 tis. Kč.

V aktivní činnosti pokračovaly místní spolky. Svou činnost směřovaly do oblasti volnočasových aktivit dětí, mládeže i dospělých. Každý ze spolků pořádal minimálně jednu sportovní, kulturní nebo společenskou akci pro veřejnost a další

pro své členy. Chci touto cestou poděkovat všem aktivním členům spolků za jejich dobrovolné aktivity a hlavně čas věnovaný ve prospěch všech obyvatel obce.

Byly provedeny stavební úpravy místnosti v zázemí knihovny. Místnost nyní využívá kromě knihovny i školní družina při ZŠ. Místní knihovna již tradičně pořádala nejrůznější akce pro veřejnost. Bylo uspořádáno několik besed a akcí pro děti. Začal pracovat fotografický kroužek pod vedením Andreji Němcové.

Základní a mateřská škola rovněž aktivně přispěla do dění v obci. Uspořádala několik akcí nejen pro rodiče dětí, ale i pro občany. Paní ředitelce a pedagogickému sboru se podařilo naplnit potřebnou kapacitu školy a rovněž krátkodobý výhled počtu žáků je optimistický. V těchto dnech probíhá zpracování projektové dokumentace na celkovou opravu a rozšíření budovy školy a knihovny. Oprava budovy školy by měla být nejbližší velkou investiční akcí obce. O dění ve škole jste pravidelně informováni na stránkách Nemojanského zpravodaje i na webových stránkách školy. Rád bych poděkoval všem pracovníkům školy za jejich celoroční nelehkou práci a aktivitu.

Za důležité považuji i rozšíření sběrných míst tříděného odpadu a navýšení celkové kapacity sběrných nádob. Ve spolupráci s obcí Luleč byly s 85 % dotační podporou zajištěny kompostéry, které již mají zájemci v bezplatném užívání. Kompostéry by měly přispět ke snížení množství bioodpadu ukládaného do hnědých sběrných kontejnerů. Množství tříděného odpadu bude průběžně sledováno a vyhodnocováno a případně budou přijata další opatření na zlepšení stavu v oblasti likvidace a svozu odpadů.

Významné finanční prostředky byly investovány i do kabelové televize. Byla téměř dokončena výměna nevyhovujících venkovních kabelů a rozvodných skříní. Rovněž byla vyměněna část zesilovačů v rozvodně. Děkuji spoluobčanům za spolupráci při hlášení výpadků a současně je prosím o shovívavost při opravách. Není bohužel v našich silách výpadky a poruchy zesilovačů realizovat ihned, jak mnozí z vás vyžadují. Servisní pracovník není místní a neprovádí servis jen pro Nemojany.

Ne všechny plánované úkoly se ale podařilo realizovat. Především dosud není dokončen převod sokolského pozemku za obecním úřadem, na němž je plánována výstavba nového multifunkčního hřiště. Problematická je součinnost s Českou obcí sokolskou, která se dosud nevyjádřila k zasláním podkladům a předložené darovací smlouvě. Dalším restem je přesun horní autobusové zastávky a rozšíření osvětlení v obci. Tyto úkoly budou realizovány v průběhu příštího roku. Za svůj osobní úkol, který splním do konce volebního období, považuji dokončení připojení několika zbylých obyvatel obce k nové kanalizaci nebo jejich sankcionování za nepřipojení.

Děkuji touto cestou všem pracovnícům a pracovníkům obce i zastupitelům za jejich celoroční práci pro obec Nemojany – práci trvale veřejně sledovanou, mnohdy nelehkou a nevďěčnou – práci ve prospěch každého z nás.

Závěrem mi dovoluji popřát vám všem úspěšné zakončení roku 2017, klidné a pohodové prožití Vánoc v kruhu vašich blízkých, rodin a přátel a splnění všech vašich přání a tužeb. Do roku 2018 přeji všem pevné zdraví, optimismus, hodně štěstí, pozitivní náladu, korektní a přátelské vzájemné vztahy a hodně osobních i pracovních úspěchů.

Miloš Němec

Výpis z usnesení ZO z 25. 10. 2017

ZO schválilo:

- smlouvu o smlouvě budoucí o **zřízení věcného břemene s E.ON Distribuce, a.s.** na vedení podzemní kabelové přípojky NN přes obecní pozemek parc. č. 1425 k novostavbě RD pana Dvorského a pověřilo starostu jejím podpisem;
- smlouvu o smlouvě budoucí o **zřízení věcného břemene** s Ing. M. Kramářem na vedení přípojky vody a kanalizace přes část obecních pozemků parc. č. 191/1 a 191/4 k pozemku parc. č. 192/3 Ing. Kramáře a pověřilo starostu jejím podpisem;
- smlouvu o **zřízení věcného břeme-**

ne s E.ON Distribuce, a.s. na rozšíření DS – položení podzemního kabelu NN přes obecní pozemky parc. č. 502/1 a 1361/1 k RD p. Křivého a pověřilo starostu jejím podpisem;

- **plán inventarizace za rok 2017** a složení inventarizační a likvidační komise;
- použití částky 10.000 Kč s DPH z rezervního fondu ZŠ a MŠ Nemojany, p.o. na **zakoupení 2 ks repasovaných PC** a pověřilo ředitelku školy jejich nákupem;
- **rozpočtová opatření č. 5, 6, 7;**
- dodavatele pro zhotovení projek-

tové dokumentace na **stavební úpravy a opravu budovy základní a mateřské školy** firmu Projekční kancelář Ing. Jany Janečkové, jejíž cena 145.200 Kč včetně DPH byla nejvýhodnější a pověřilo starostu obce objednáním prací;

ZO se seznámilo:

- se **záměrem developerského projektu** – výstavba rodinných domů v obci Nemojany. Realizace je plánovaná v první polovině roku 2018, stavba rozprostřena do 2 let, předpokládaná obsazenost 80–90 lidí.

Výzva

Vyzýváme všechny občany, kteří mají objednány kompostéry a dosud si je ve 3 vyhlášených termínech nevyzvedli, aby přišli na obecní úřad v úředních hodinách podepsat smlouvu o pronájmu a předávací protokol. Náhradní termín vyzvednutí jim bude sdělen při podpisu smlouvy.

Vzhledem k tomu, že stále ještě je několik kompostérů k dispozici, mohou se o ně přihlásit i noví zájemci. Uzávěrka žádostí je do 20. 12. 2017. Následně budou volné kompostéry nabídnuty občanům, kteří mají zájem o druhý kompostér.

*Příjemné prožití svátků
vánočních, hodně zdraví,
štěstí a úspěch v roce 2018
přeje*

Obč. Nemojany

foto: A.Taitlová

Obecní knihovna

Co se děje v knihovně

Obecní knihovna vyhlásila prázdninovou fotografickou soutěž na téma „Cestování s knihou“. Výhercem soutěže se stal pan Rudolf Klacek z Nemojan.

Ve dnech 20., 21. a 28. října 2017 byla v nemojanské sokolovně k vidění výstava fotografií „Nemojany dříve a dnes“. Návštěvníci měli možnost porovnat proměny Nemojan a okolí v průběhu téměř 150 let. Výstava se těšila velké návštěvnosti, o čemž svědčí množství podpisů a hezkých komentářů na prezenční listině. Děkuje!

V pátek 10. 11. 2017 v podvečer jsme se v nemojanské knihovně vydali vlakem přes Sibiř a Mongolsko až

do Pekingu. Transsibiřskou magistrálou nás poutavě provedl cestovatel Radim Kejík. Na více než 300 fotografiích jsme viděli odlehlé oblasti Sibiře, ruch hlavního města Číny, architekturu od olympijských stadionů až po jurty a také vlídné tváře domorodých lidí. Cesta to byla dlouhá a pestrá.

Taktéž se v letošním roce čtenáři knihovny zapojili do „Čtenářské výzvy 2017“. Cílem čtenářů bylo přečíst 20 knih – dospělí / 10 knih – děti podle zadaných kritérií. Soutěž byla ukončena 14. listopadu. Ne všem se podařilo výzvu dokončit, ale i snaha se cení.

V pátek proběhne vyhlášení vý-

sledků výzvy a vylosovaný vítěz postoupí do okresního kola.

V současné době probíhá každý pátek v knihovně fotografický kurz, který lektoruje Ing. A. Němcová. Šest účastníků tohoto kurzu se učí základy fotografování a poznává různé „finty“ fotografů. Po každé lekci následuje domácí úkol, kterým se procvičí probraná teorie v praxi.

V pátek 1. prosince proběhne další akce, tentokrát věnovaná dětem ve věku 10–11 let. Přijede za námi paní Zdeňka Adlerová z vyškovské knihovny a trochu dětem potrénuje mozečky v pořadu nazvaném „Hrátky s pamětí“.

E. Hálová

Zprávy z činnosti zájmových organizací

Sokol

Za uskutečněné výlety do přírody, stanový tábor a Zálesácký závod zdatnosti obdržela naše jednota od ČOS diplom, který si můžete prohlédnout na našich webových stránkách www.sokolnemojany.cz, kde se dozvíte více informací o činnosti TJ Sokol Nemojany.

Stejně jako minulý rok se 15. 9. 2017 naše jednota zapojila do celorepublikového programu „Noc sokoloven“ a „Sokol spolu v pohybu“. Pro návštěvníky byla od 17.00 hod v předsálí připravena malá prezentace z činnosti naší jednoty a historie Sokola. Na pódiu si děti i dospěláci zahráli stolní tenis, ve velkém sále se soutěžilo v různých pohybových disciplínách, později si děti i dospěláci zábavnou formou vyzkoušeli něco málo cvi-

ků na sportovním náradí – skok přes koně, švédskou bednu, kruhy, lavičku, trampolínu, šplh po laně apod. Po 19:00 hod byly odměněny děti za jejich vytrvalost a úsilí drobnými předměty, které poskytla ČOS Praha. Následovala příprava na přespaní v sokolovně, přesun za sokolovnu k táboráku a za doprovodu kytary opékání špekáčků. Členové tábora CAHIK připravili dobrodružnou stezku odvahy, na kterou se děti po setmění vydaly. Cestu při svíčkách děti absolvovaly s odhodláním a samy. Po návratu se děti ohřály u ohně a následoval přesun do pelíšků v sokolovně, kde Ilča přečetla na dobrou noc ho-

růrkovatou pohádku. Program byl zakončen budíčkem, rozcvíčkou a úklidem sokolovny.

Sletová štafeta odstartovala nácvik skladeb na XVI. všesokolský slet. Za jediný víkend 22.–24. 9. 2017 bylo dopraveno sletové poselství ze sídel všech žup do Prahy do Tyršova domu. Také župa Dr. Bukovského připojila na celorepublikový štafetový kolík svoji stuhu. Naše župa zajišťovala úsek od Brodku u Prostějova, kde jsme štafetu přebírali od župy Prostějovské, do Rousínova, kde jsme štafetu předávali župě Dr. Vaníčka z Brna. Průjezd štafety Vyškovem byl pozdraven na náměstí ve Vyškově v sobotu 23. 9., kde od 13.00 hod probíhal program s pódiovými vystoupeními dětí, dorostu a dospělých z TJ Vyškov a z TJ Ivanovice na Hané. Vystoupení se zúčastnilo

96 cvičících. Diváky neodradilo deštivé počasí a program zhlédlo na 200 diváků. Z Vyškova bylo možné odvézt stuhu do jednoty a uskutečnit tak „župní přípojku“ v rámci štafety. Za TJ Nemojany převzal stuhu a do sídla jednoty přivezl Miroslav Štěrbá. Župním garantem štafety byla Ilona Cahová.

TJ Sokol Nemojany vás zve v sobotu dne 2. 12. 2017 na „Předvánoční procházku do okolí Nemojan“. Odchází se v 10.00 hod od kapličky. Další turistický pochod z Nemojan do Nemojan je plánován na sobotu 30. 12. 2017, mj. s hledáním pokladů v podobě kešek (upřesňující údaje se s dostatečným předstihem dozvíte na našich webových stránkách).

Mgr. D. Hlavsa

Zahrádkáři v Nemojanech již 60 let

Dne 28. 10. proběhla v prostorách nemojanské sokolovny oslava 60. výročí založení ČZS Nemojany. V rámci této akce byla uspořádána výstava nejen výpěstků členů svazu, k vidění byly také vzrostlé kaktusy, mistrně vytvořené bonsaje, či dokonce i pár motocyklových veteránů. Ve spolupráci s obecním úřadem proběhla fotovýstava „Dnes a kdysi“, na které si návštěvníci mohli prohlédnout fotografie různých zákoutí naší obce, vždy v páru staré dobové fotografie a snímku zachycujícího dané místo dnes. Nejen však oči byly zaměstnány. Za zvuku živé hudby si návštěvníci

mohli posedět u dobrého vína, případně jiného občerstvení. A pro milovníky „něčeho ostřejšího“ byla připravena soutěžní ochutnávka ovocných pálenek. Za nejlepší pak byla vyhodnocena slivovice pana Josefa Nováka.

Akce se celkově zúčastnilo 149 návštěvníků, lze ji tedy označit za vskutku vydařenou a nezbyvá než nemojanskému zahrádkářskému svazu popřát vše nejlepší a dalších minimálně 60 let.

Jak docílit nejvyšší kvality kompostu

Péče o zahradu s sebou během roku přináší množství zeleného zahradního odpadu. Často se stává, že ho obyvatelé vyhazují do kontejneru, jiní ho spalují a zneprjemňují tak život sousedům v okolí. Pokud nám záleží na přírodě a životním prostředí, je tu jednoduchý a ověřený způsob na správné využití odpadu: přeměnit ho na kvalitní hnojivo. A tehdy je řeč o kompostování.

Vyrobít kvalitní kompost v průběhu několika měsíců není nemožné. Důležité je, aby měly užitečné bakterie a půdní organismy pro svůj život vhodné podmínky. Pro urychlení rozkladu zeleného odpadu je možné využít kompostéru. Jeho výhodou je ochrana biomasy před nástrahami počasí. Během deště brání vyplavování živin, a naopak, v teplých a větrných dnech zabraňuje vysychání kompostu.

Do kvalitního kompostu můžete přidat skoro všechny organické odpady ze dvora, zahrady i domácnosti. Ideální je co nejrozmanitější směs materiálů.

Co patří do kompostu:

Všechny zahradní odpad jako tráva, listy, seno, sláma, plevel, piliny, dřevní štěpka, hlína, odřezky z vinné révy, vychladlý popel a uhlí ze dřeva. Kuchyňský odpad jako káva, čajové sáčky, podrcené skořápky z vajec, bioodpad z kuchyně (slupky ze zeleniny a ovoce – i citrusové plody), papírové kapesníky, podrcené ořechové skořápky atd. Zbytky vařených jídel se doporučuje dávat jen v malých množstvích. Smíchejte je s větším množstvím suchého materiálu.

Do kompostéru můžete dávat i trus býložravých zvířat. POZOR, žádné psy a kočičí výkaly nesmí jít do kompostu, znehodnotily by ho.

Co nepatří do kompostu:

Zbytky masa, ryby, mléčné výrobky, sklo, plasty, kovy, textil, piliny

z dřevotřísky, uhynulá zvířata, chemicky ošetřené zbytky, trus masožravých zvířat atd.

Důležitá je co nejvyšší struktura materiálu. Vydatně vám pomůže sekačka se sběrným košem, která dokáže rozdrobit i spadlé listy, a také zahradní drtič na odřezané větve ze stromů a keřů.

Kam umístit kompostér?

Jednoduše na vašem pozemku. Pokud ne, musíte mít souhlas majitele pozemku. Neměl by být v blízkosti zdroje pitné vody ani v záplavovém území. Musí být v kontaktu s půdou pro zlepšení přístupu mikroorganismů a půdních organismů ke kompostování materiálu. Takže pokud hledáte kompostér s dnem, vaše hledání je zbytečné, takto to bohužel v přírodě nefunguje.

Pro vaše pohodlí a efektivitu je dobré, aby nebyl vzdálený od zdroje biologického odpadu a přístup k němu byl pohodlný i za deštivého počasí. Neměl by být vystaven celodennímu přímému slunci, lepší je polostín někde pod stromem nebo místo, kde víte, že během dne sluníčko nedohlédne. Kolem kompostéru si nechte dostatečný prostor na možnost manipulace s náradím a následné vybírání kompostu.

Základní podmínky kompostování:

Pravidlem úspěšného průběhu kompostování je různorodá skladba materiálů, optimální vlhkost a dostatek vzduchu.

1. Velikost a skladba materiálu: U hůře rozložitelných materiálů (uhlíkatých), jako jsou dřevo, tvrdší části zeleniny či stonky starších rostlin, platí základní pravidlo, že čím jsou částice menší, tím rychleji se rozloží. Měkké šťavnaté materiály (dusíkaté) jako hnůj, posečená tráva, kuchyňský bioodpad jsou snadno rozložitelné, proto není třeba je zmenšovat.

Dobrý rozklad zajistí vyvážené míchání materiálů. Platí, že dusíkaté materiály musíme směšovat s uhlíkatými a jejich objemový poměr by se měl přibližovat k 1 : 1. Jednotlivé vrstvy kompostu prokládejte jednou až dvěma lopatami hlíny zbavené kamení.

2. Přístup vzduchu a vody: Užitečné bakterie a půdní organismy, které se starají o rozklad zeleného odpadu, potřebují kromě živin i neustálý přísun vzduchu a dostatek vlhkosti. Pokud jim dokážete zajistit vyváženou kombinaci, začnou se množit rychlým tempem. I zde platí, že čím menší částice odpadu do kompostu dáte, tím se spíše zkompostují. Platí však i pravidlo, že čím jsou částice menší, tím je mezi nimi méně dutinek, kde se může udržet vzduch. Bez něj kompost pouze hnije a zapáchá. Proto je třeba masu čas od času provzdušnit obracením kompostu.

3. Správná vlhkost: Další podmínkou dobrého kompostování je správná vlhkost. Nedostatek vlhkosti zpomaluje až zastavuje proces rozkladu, naopak nadměrná vlhkost způsobuje nežádoucí hnilobný proces. Do uzavřeného kompostéru se bez vaší pomoci voda nedostane, proto je důležité správnou vlhkost kontrolovat a v případě potřeby ji doplnit politím, případně snížit přidáním suchých materiálů. Správnou vlhkost lze zjistit pouze rukou. Pokud z materiálu vytisknete pouze několik kapek – je vše v pořádku.

Kdy je kompost zralý?

Vyzrálý kompost má hnědou až tmavohnědou barvu, drobtovitou strukturu, nezapáchá, ale voní jako lesní půda. O zralosti kompostu se můžete přesvědčit jednoduchým testem klíčivosti. Do nádoby s vlhkým prosetým kompostem vysejte semínka řechy seté, a pokud během týdne většina semen vyklíčí, můžete kompost použít v zahradě.

P. Peschl

SDH Nemojany pořádá

v sobotu 9. prosince 2017

od 20:00 hodin

v místní sokolovně

Mikulášskou taneční zábavu

Hraje Charlie's band Ludvíka Čihánka

Vstupné: 100,- Kč

Zajištěno bohaté občerstvení.

Srdečně Vás zvou nemojanští hasiči.

MŠ a ZŠ Nemojany

Základní škola a Mateřská škola Nemojany, okres Vyškov se zdárně zapojila do dalšího projektu

Vyhlášení rozvojového programu „Podpora výuky plavání“ v základních školách v roce 2018.

Tento projekt byl vypsán MŠMT na podporu výuky plavání podle § 171 odstavce 2 zákona č. 561/2004 Sb., Školského zákona.

Účelem dotace je podpořit výuku plavání žáků 1. stupně základních škol prostřednictvím dotace, která bude určena na ostatní náklady, a to pouze na dopravu žáků z místa poskytování vzdělávání do místa výuky plavání a zpět.

Školy proto nebudou požadovat celou platbu od zákonných zá-

stupců svých žáků, případně dotace může pokrýt celou platbu za tuto dopravu.

Bohužel finanční prostředky jsou

nenárokové, ředitelství školy zpracovalo projekt a nyní bude čekat, zda projekt v rámci celorepublikových projektů bude úspěšný.

foto: L. Danko

Vážení rodiče, prarodiče, přátelé školy,

preji vám všem krásné svátky vánoční a v novém roce hlavně hodně lásky, neboť, kde sídlí láska, tak tam vždy pospolu sídlí to štěstí a především zdraví.

Mgr. Ilona Kummrová, ředitelka školy

Co jsme zažili:

DNY ZDRAVÍ

V říjnu se ve škole tradičně věnujeme projektu Dny zdraví. Tento projekt je jedním z mnoha projektů základní školy a je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu ZŠ Nemojany. Jedná se o zážitkovou formu výuky spojenou s dětmi milovanou ochutnávkou zdravé stravy. Děti ve škole besedovaly nejen o zdravých potravinách, ale také o zdravém životním stylu, vyhledávaly informace na internetu, tvořily zdravý jídelníček. V rámci výtvarné výchovy tvořily do školní výtvarné

soutěže Malujeme pro zdraví a jejich výtvořby byly následně vystaveny na místní výstavě Svazu zahrádkářů. V hodinách prvouky, v družině, v ekokroužku Lítačka i ve sportovním kroužku trávily děti aktivně čas v přírodě a nechaly na sebe vědomě i podvědomě působit vlivy lesa. Ve škole nejíme zdravě jen v říjnu, ale děti mají každý den zajištěnou zdravou a pestrou skladbu jak v rámci obědů, tak i svačin, které pro děti chystá naše paní kuchařka Helena Rotreklová, které děti neřeknou jinak než „teta Helenka“.

KROUŽKY V ZŠ NEMOJANY

Ve škole probíhá několik kroužků s různým zaměřením:

V pondělí ekologický kroužek – Lítačka, jehož cílem je poznávat krajinu v jejích proměnách, seznamovat se s přírodninami a objevovat zázraky kolem nás. Poté následuje náboženství, které vede externí katechetka Mgr. Jana Zehnalová. V úterý je nabízen sportovní kroužek, ve středu němčina, ve čtvrtek klub zábavné logiky a deskových her a v pátek výtvarný kroužek.

SVĚTÝLKOVÝ POCHOD KE KOSTELU SVATÉHO MARTINA

Na svatého Martina kouřívá se z komína...

V pátek na svátek svatého Martina 10. listopadu 2017 se již po deváté v Nemojanech konal Světýlkový pochod ke kostelu svatého Martina. Děti, rodiče, prarodiče, přátelé školy se v hojně účasti sešli v 16 hodin na zahradě nemojanské školy. Paní učitelka z mateřské školy Markéta Martínková seznámila přítomné s tradicemi, které se vážou ke svátku svatého Martina. Všichni se před výšlapem posilnili sladkými plněnými rohlíčky, které napekly děti z mateřské školy. Za svitu lucerniček se účastníci vydali za bílým koněm s barevnou hřívou, kterého vytvořily děti ve školní družině pod vedením paní vychovatelky Marty Tiché. Kostel nám odemkla paní Skácelová a program

mohl začít. Děti v kostele prozářeném barevným světlem lampiček a svíček recitovaly básničky a zpívaly písničky o svatém Martinovi.

Základní škola a Mateřská škola Nemojany zahájila tuto tradici už v roce 2008. A od prvního konání slaví akce velký úspěch. Těšíme se na další již jubilejní 10. ročník.

PASOVÁNÍ NA ČTENÁŘE

9. listopadu třetíci pasovali prvňáčky na čtenáře. Byla to krásná slavnostní chvíle a zkušení čtenáři předali nováčkům nejen slabikáře a medaile, ale také cenné rady ohledně čtení.

MATEMATIKA S PRVKY MATEMATIKY DLE PROFESORA HEJNÉHO

Do hodin zařazujeme prvky matematiky dle profesora Hejného. Prvňáčci pracují s barevnými kostkami, staví krychlové stavby, vcházejí do geometrie přes prostor. Žáci vyšších ročníků staví prostorové stavby dle plánu.

PROJEKT JSME KAMARÁDI, MÁME SE RÁDI

Měsíc listopad jsme ve škole prožívali v přátelském duchu více než obvykle. Probíhal u nás projekt na téma Jsme kamarádi, máme se rádi. Děti hrály různé hry zaměřené na vzájemné poznání, respekt, toleranci, důvěru. O kamarádství jsme si povídali, a hlavně jím žili.

Mgr. E. Klvačová

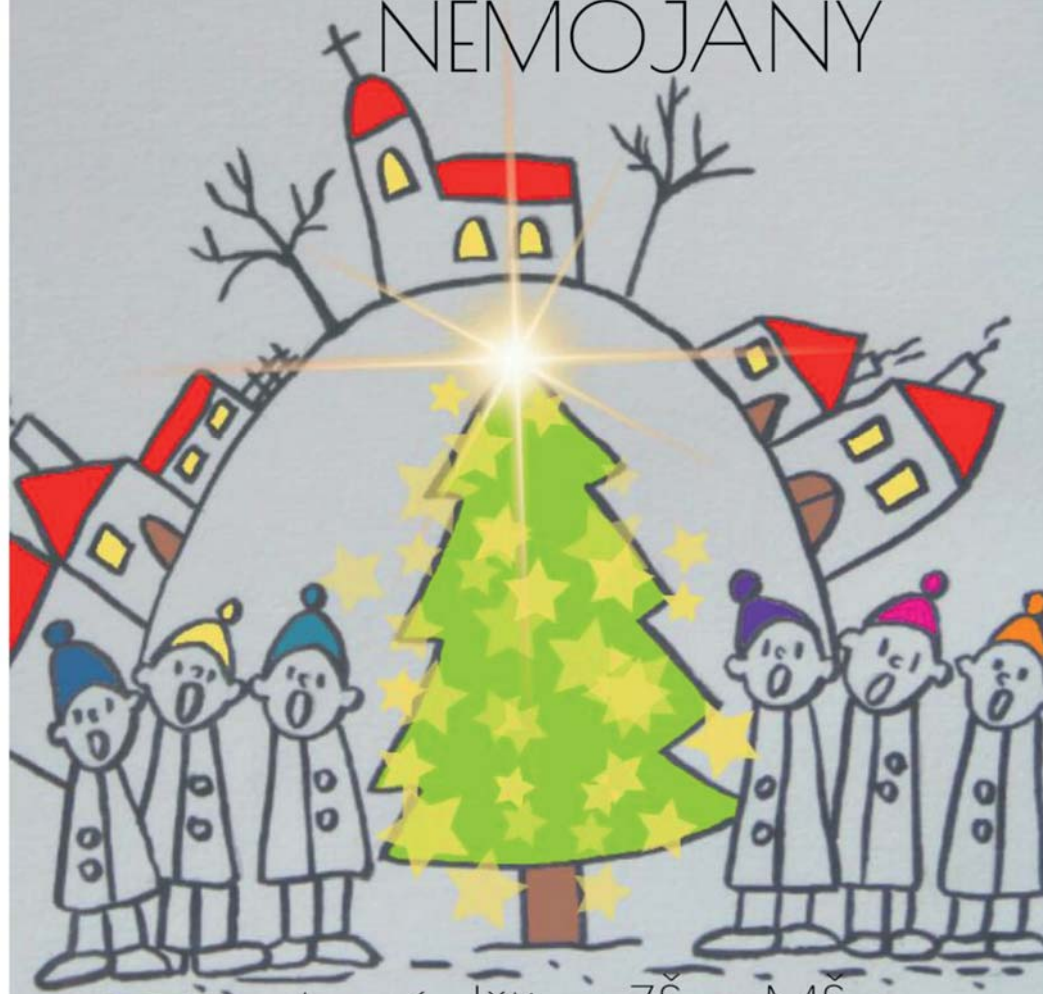
ZŠ a MŠ Nemojany
OÚ Nemojany
a místní spolky
srdečně zvou na

ROZSVĚCENÍ vánočního stromu

neděle 3.12. 2017 v 16 hod

ZPÍVÁNÍ U KAPLIČKY

NEMOJANY

vystoupí děti ze ZŠ a MŠ
občerstvení zajištěno

Divadlo Strom

uvádí pohádku

Hrnečku vař

v sobotu 17.2.2017 v 15:00

Sokolovna Nemojany

vstupné dobrovolné

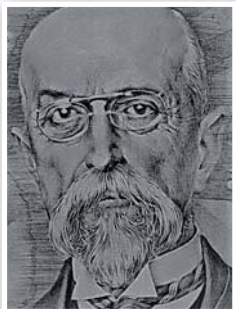
Divadelní spolek Dialog

Hra na Zuzanku

17.2.2018 19:00
Sokolovna Nemojany
Vstupné dobrovolné

T. G. Masaryk

Prezident Tomáš Garrigue Masaryk a jeho choť Charlotte Garrigue-Masaryková

Letos jsme si připomněli 80 let od smrti našeho prvního československého prezidenta, prezidenta Osvoboditele, Tomáše Garrigua Masaryka. Chtěl bych vás seznámit s jeho stopou v našem kraji.

TGM se narodil 7. března 1850 v Hodoníně. Pocházel z chudé rodiny. Otec původem Slovák byl kočí, matka pracovala jako kucharka. Narodil se jako nejstarší dítě svých rodičů, kteří oba sloužili na panských statcích v Hodoníně. Rodina nepatřila k nejchudším, ale ani k bohatým. Vedoucí úlohu hrála matka, která byla starší a vzdělanější než otec. Ta byla také opravdově, hluboce věřící a k hluboké víře vedla i Tomáše. V této době byla pobožnost v těchto končinách (stejně jako jinde) velmi silná a církevní obřady byly nejdůležitějším a nejvýraznějším děním v obci (Tomáš později v Čejkovicích ministroval).

Během Tomášova dětství otec několikrát změnil působiště (matka zůstávala s dětmi v domácnosti) a celá rodina se stěhovala vždy do nově přiděleného domu. Do školy začal Tomáš sice chodit v Hodoníně, ale už po půl roce se Masarykovi roku 1856 přestěhovali do Čejkovic, kde Tomáš tedy získal základní dovednosti a vědomosti v místní škole. Ty si rozšiřoval četbou dalších knih, které mu půjčoval místní učitel i páter. Projevoval velký zájem o okolní svět, o kterém se v různých knihách dočítal, a jevil zálibu i v mapách. Byl aktivní, živé dítě, často pá-

chal klukoviny a byl za to trestán. Poté, co se jeho rodina spřátelila s novým purkrabím čejkovického císařského panství a on sám s jeho synem, chodil i na soukromé vyučování, které purkrabí svému synovi platil. Krom toho si mohl číst staré knihy, které našel zapomenuté v podkroví zámku, ač byly v němčině nebo latině a Tomáš jim téměř nerozuměl. Když purkrabí náhle zemřel a jeho rodina se odstěhovala z Čejkovic, přišel Tomáš o možnost soukromého vyučování a docházel zase už jen do školy. Zde se v posledním (šestém) roce stal premiantem a děkan, který prováděl závěrečnou vizitaci, doporučil paní Masarykové, aby dala syna studovat na učitele. Protože to odpovídalo její vlastní představě o schopnostech svého nejstaršího syna, nechala ho zapsat na piaristickou reálku v Hustopečích. V Čejkovicích také bydlelo několik židovských obyvatel a Masaryk zde zažívá běžný lidový antisemitismus, podporovaný kázáním faráře. Nejsilnější dojem v něm však zanechalo to, že aby mohl dát svého syna studovat, musel se jeho otec dovolit své vrchnosti – na císařských statcích, kde otec pracoval, jakoby ani nebylo před dvanácti lety zrušeno poddanství. Mladý Masaryk si silně uvědomoval, jak jsou lidé v postavení jeho otce nesvobodní a pojal k takovému uspořádání přímo osobní nenávisť. V Hustopečích bydlel u svého strýce po dobu dvouletého studia na místní německé reálce. V místní škole patřil k nejlepším žákům, ale žil samotářsky. Zpočátku měl poměrně velké problémy s němčinou, kterou dostatečně neovládal, ale postupně se jí naučil. Po skončení studia v Hustopečích se vrátil do Hodonína, kam se rodina v roce 1862 přestěhovala. Zde se stal pomocnou pedagogickou silou na místní škole, neboť do dalšího učitelského studia, které měl absolvovat, se mohl přihlásit až v 16 letech, tedy za více než dva roky. Na škole však vydr-

žel jen dva měsíce, neboť rektor školy ho namísto učení ve škole využíval k hlídání svých dětí doma. Právě tehdy se také Masaryk poprvé zapojuje do nedávno vzniknuvšího Sokola, nicméně jeho setkání s touto organizací není nijak oslnivé, neboť místní tělocvikář, který Sokol v Hodoníně vedl, byl věčně opilý a u chlapců budil jen posměch. Kolem jeho čtrnáctých narozenin se rodiče rozhodli, že nemohou čekat dva roky, než Tomáše dají studovat na učitele, a poslali ho do učení, konkrétně do Vídně, kde se měl čtyři roky učit uměleckým zámečnickem. Zde byl Masaryk velice nespokojen a když mu jeden z jeho spolubydlících ukradl a prodal tu jedinou věc, která mu zde pomáhala přežít, jeho knížky, z Vídně po šesti týdnech utekl zpět domů, tentokrát do Čejky. Následně putoval do učení k místnímu kováři, který bydlel ve stejném domě jako Masarykovi. Tato práce se mu líbila. Když ho však po pár měsících na dvoře kovářské dílny spatřil jeho bývalý učitel z Hustopečí, zašel za jeho matkou a vyčinił jí, že svého nadaného syna nedala studovat a doporučil jí, aby ho poslala do Čejkovic jako učitelského pomocníka. Tomáš se během pár dní stěhoval na podzim 1864 opět do Čejkovic. Tam naplno poznal postavení vesnického učitele. Tato práce ho však nenaplnovala, a tak využil první příležitosti, aby ze školy odešel. Ta se mu naskytla poté, co mu místní páter doporučil studium gymnázia v Brně. Úspěšně složil zkoušky z primy, a tak nastoupil rovnou do sekundy. V Brně zažil na německém gymnáziu během prvního semestru těžké finanční časy. Proto začal dávat kondice několika dětem a tím si vydělával aspoň na jídlo a ubytování. Když takto zažehnal nouzi, společně se svým bytným začal navštěvovat politické schůze, četl noviny a se svými spolubydlícími chodil občas do hospody, naučil se pít pivo a kouřit. Pilně studoval a získal stipendium. Zároveň se Tomáš stal domácím učitelem

syna brněnského policejního ředitele, s jehož rodinou se brzy spřátelil. V následujících třech letech Masaryk na brněnském gymnáziu procházel těžkým obdobím. Sice zažehnal hrozící hmotnou nouzi, čtvrtý rok dokonce v Brně sám vydržoval svého mladšího bratra, který tam odešel za studiem, zbývalo mu peněz i na nákup oblíbené literatury, ale na druhou stranu začal mít problémy se studiem. Prospěch měl stále velice dobrý, ačkoliv už nebyl nejlepším ve třídě, ale jeho vztah ke škole se změnil. Začala ho tížit její jednotvárnost a nezáživnost učiva, dával tudíž přednost samostatnému studiu toho, co mu připadalo důležitější. Rapidně se mu zvýšila absence. Vše vrcholil sporem s ředitelem ústavu, který si ho předvolává, aby mu domluvil, přičemž Masaryk šermuje před ředitelem kleštěmi na uhlí, vytaženými z uhláku u krbu ředitelny. Výsledkem nemůže být nic jiného než vyloučení ze školy, a nejspíš i ze všech škol v Rakousku. Zde zasahuje brněnský policejní ředitel, jehož syna Masaryk stále vyučuje. Rodina si ho velmi oblíbila a pan Le Monnier domlouvá s ředitelem gymnázia dohodu, podle níž Masaryk nebude nijak potrestán pod podmínkou, že příští rok už na toto gymnázium nenastoupí, a celá příhoda zůstane jen mezi nimi. Policejní ředitel se totiž právě v té době dozvěděl, že bude přeložen do Vídně a nabízí Masarykovi, že ho vezme s sebou. Masaryk tak dokončuje čtvrtý rok studia v Brně a poté putuje (1869) na gymnázium ve Vídni. Zde je, na přímluvu Le Monniera, přijat na Akademické gymnasium, nejprestižnější gymnázium ve městě, kde dokončí své studium. V roce 1870 dostává povolávací rozkaz, ale Le Monnier opět zasahuje v jeho prospěch a Masaryk rukovat nemusí. V této době, především pod vlivem prohlášení 1. vatikánského koncilu o neomylnosti papeže (18. 7. 1870), se také oficiálně rozchází s katolickou vírou. Poté co v červenci 1872 skládá úspěšně, i když s nijak nadprůměrným výsledkem, maturitní zkoušku, nastupuje na vídeňskou universitu jako student filosofické fakulty. Vstoupil do Českého akademického spolku a opět studuje více samostatně než v rámci výuky. Ve Vídni už je jako doma, navštěvuje diva-

dla, koncerty. Na jaře jeho prvního roku na universitě ho však zasahuje dvojí tragická událost – nejdříve mu zemřel nejmladší bratr Martin, který byl tou dobou ve Vídni na vojně u dělostřelců, a nedlouho poté i policejní ředitel Le Monnier, u něhož bydlel. Pozemské starosti s bydlením a obživou Masaryk vyřešil snadno, neboť Alfred Schlessinger, jeden ze žáků, kterému dával kondice, byl synem generálního rady Anglobanky. Masaryk si tak oblíbil, že po smrti Le Monniera se Masaryk stává vychovatelem u Schlessingerů. Díky vysokému platu, který od této bohaté rodiny dostával (dostal k dispozici i vlastní byt), se stal na studentské poměry přímo zámožným. Své bohatství z větší části rozdával rodině a přátelům, kteří to potřebovali. Masaryk se velmi aktivně účastní života Akademického spolku, který se snaží společně se skupinou podobně smýšlejících povznést, neboť spolek právě v této době ztrácí význam. Na počátku roku 1875 je Masaryk zvolen jeho předsedou a reformuje jeho činnost. Díky slavnosti, kterou spolek pod jeho vedením koná na počest jubilea profesora češtiny na vídeňské univerzitě, dr. Aloise Šembery, se seznamuje s ním i s jeho dcerou, s níž posléze udržuje dlouhodobé přátelství. Blíží se však konec jeho studia. Doktorát získal v březnu 1876. Rodina Schlessingerova se rozhodla poslat svého syna, je muž Masaryk stále dělal vychovatele a jenž právě dokončil gymnázium, na studium na vysokou školu do Lipska. Vyrazil tedy do Lipska s Alfredem Schlessingerem a začal navštěvovat tamní univerzitu. V Lipsku bydlel u rodiny Göringových, u nichž před šesti lety pobývala za svých lipských studií dcera jejich známého, jistá Charlotta Garriguová. Göringovi si ji tehdy oblíbili, stejně jako nyní Masaryka. Nakonec ji pozvali, aby u nich v létě 1877 strávila pár týdnů. Celá rodina s oběma hosty konala časté procházky, návštěvy divadel a jiných kulturních akcí a Masaryk se se Charlottou sblížil. Pár dní před jejím odjezdem do lázní v Erfurtu se rodina vracela z vyjížďky na lodi a už starší paní Göringová při vystupování sklouzla do hluboké vody, kde se začala topit. Masaryk, tehdy ještě zesláblý přestátlou nemocí, pro ni

bez rozmyšlení skočil a po dlouhém zápase ji zachránil před utonutím. V kočáře cestou domů pak ztratil vědomí a probudil se až dalšího dne v posteli v bytě Göringů, ošetřován Charlottou. Snad i tato příhoda přispěla k tomu, že se nakonec ještě v Erfurtu, kam Masaryk za Charlottou po uzdravení přijel, zasnoubili a v roce 1878 se v New Yorku vzali. Z Tomáše Masaryka se stává Tomáš Garrigue Masaryk. Přijetí jména své ženy do svého vlastního symbolizuje, jak moc se Charlotta stává součástí jeho života, do něhož vnáší určité zklidnění. Následujícího roku se ve Vídni habilitoval sociologickou prací o sebevraždě. Po vzniku české univerzity v Praze byl r. 1882 jmenován profesorem filosofie. Založil a redigoval měsíčník Athenaeum, inicioval Ottův slovník naučný a vstoupil do veřejného života kritikou tzv. Rukopisů. Roku 1915 se už nemohl vrátit, protože na něho byl vydán zatykač. Spojkou s domovem pak byl Edvard Beneš a další přátelé. Obeslal české krajany po světě, získal jejich podporu a v červnu 1915 v Ženevě poprvé veřejně vyhlásil požadavek samostatného státu. Téhož roku odjel do Londýna, kde se stal profesorem na King's College a přitom neúnavně publikoval a přesvědčoval. Roku 1916 mu M. R. Štefánik připravil přijetí u francouzského premiéra Brianda v Paříži, kde vznikla také Československá národní rada. V únoru 1917, když velmoci uznaly tehdy formulovaný československý požadavek, odjel Masaryk do Ruska shromažďovat vojsko, aby svému programu dodal větší váhu. Československé legie měly postupně až 50 tisíc mužů a operovaly hlavně v Rusku, byly však podřízeny Národní radě a zařazeny jako spojenci do francouzské armády. Masaryk sám řídil organizování legií. Po říjnové revoluci a separátnímu míru Ruska s Němcem se vydal z Moskvy přes Sibiř do Japonska, aby připravil přepravu legií do Francie. 7. března 1918 se vydal lodí do Spojených států amerických, protože věděl, že prezident Woodrow Wilson bude mít v poválečném uspořádání světa a zejména střední Evropy velmi významné slovo. V dubnu 1918 do USA dorazil. Přednášel, psal a agitoval zejména mezi krajany a dosavadní

velké úspěchy legionářů byly jeho pádným argumentem. Masarykova kniha „Nová Evropa“ přispěla k tomu, že prezident Wilson odmítl rakouské návrhy na federalizaci monarchie a postavil se za sebeurčení slovanských i jiných národů. Zpráva o revoluci v Praze a vzniku Československa dne 28. října 1918 zastihla Masaryka ještě v Americe, stejně jako zpráva o jeho zvolení prezidentem. Cestou domů navštívil už jako prezident Anglii, Francii a Itálii i české legionáře a 21. prosince 1918 byl triumfálně uvítán v Praze. Hned po volbách roku 1920 byl znovu zvolen, i když získal jen asi 65 % hlasů a podobně i v dalších volbách roku 1927.

O stopách TGM v našem kraji píše kroniky z tehdejší doby:

V čase, kdy se stal prezidentem Československé republiky, často cestoval po republice. Dne 23. 6. 1924 jel vlakem z Brna do Přerova. Příjezd do stanice Luleč byl plánován na 9 hodin 15 minut. Stanice byla vyzdobena prapory a květinami, rovněž byla vyzdobena obec a školní budova. Školní děti ve svátečním úboru, za doprovodu učitelů

zavedeny na nádraží a tam se školními dětmi z Lulče, Račic, Pístovic a Tučap, seřazeny před zábradlím u nástupiště. V rukou držely praporky. Z Nemojan se zúčastnili uvítání: tělocvičná jednota Sokol (14 členů v kroji) s praporem, hasičský sbor (8 členů) a 3 legionáři v uniformách. Mimo to byla účast z Nemojan a okolí hojná. Když se vlak blížil do stanice, dával znamení trubkou a všechno hledělo napjatě vstříc blížícímu se vlaku. Vlak projížděl zvolna stanicí a uvítán byl hřmotným provoláním „Na zdar!“ Pozorovati bylo přitom hlasité štkání žen a asi bylo málo mužů, kterým by se nebyla zatřpytila slza v očích. Pan prezident stál u okna vagonu a úsměvem a kýváním rukou děkoval shromážděným. Den tento utkvěl v paměti všech.

Předpisem okresního školního výboru ve Vyškově č. 1951 ze dne 14. června 1928 bylo oznámeno, že dne 23. června t. r. pojede pan prezident T. G. Masaryk okresem vyškovským na zájezd do Kroměříže. Uvítání pana prezidenta na císařské (státní) silnici u Boží muky, zúčastnila se školní mládež s učitelským sborem, obecní zastupitelstvo,

místní školní rada, tělocvičná jednota Sokol, sbor dobrovolných hasičů a četné obecní občanstvo. Ač byl příkaz nezastavovati pana prezidenta, zastavila mládež školní auto pana prezidenta, načež uvítal ho starosta obce a požádal jej o podpis do obecní kroniky, což pan prezident

milerád učinil.

(Poznámka autora: přes veškerou snahu, nalézt list s podpisem TGM, nebyl tento objeven a v obecní kronice z té doby není žádný záznam. Zřejmě byl někým odcizen, nebo pro minulý režim byl nevhodný a my jsme tak přišli o jednu vzácnou památku).

Občanstvo projevilo velkou radost nad tím, že mají autogram prvního prezidenta a osvoboditele T. G. Masaryka v obecní kronice. Sokol mu podal kytici s dopisem obsahujícím pozdrav a oddanost.

Pan prezident meškal po několik dní v Kroměříži, aby odtud mohl přihlížeti manévřům čsl. vojska. Po ukončení manévřů vracel se dne 31. srpna 1929 zvláštním vlakem z Kroměříže, přes Kojetín, do Brna, aby zhlédl výstavu pivovarsko-sladařskou a výstavu „Moderní ženy“. Při tomto návratu projížděl bez zastávky nádražím Luleč, kamž ho šli pozdravit z Nemojan školní mládež, Sokol a dobrovolná jednota hasičská. Pan prezident na bouřlivý pozdrav přítomného obecního občanstva na nádraží poděkoval kýváním ruky z okna vlaku. Vypadal stejně svěží, jako jsme ho viděli před prázdninami v autu u Boží muky na císařské silnici, když se vracel z návštěvy měst Boskovic a Prostějova. Kéž je dlouho zdrav! Pan prezident projížděl zdejšími nádražím v 9.35 hodin dopoledne a za hodinu potom jela auta císařskou silnicí k Pratici (na Mohylu míru – postavena 1910–1912) hosté na manévřech, francouzský maršál a obhájce Verdunu, Petain, náčelník gen. štábu jihoslovenského a rumunského. Někteří občané šli na císařskou silnici pozdravit i tyto hosty. V době manévřů byli ve zdejší

Zadní strana

Celkový pohled na památník v lulečském lese

Přední deska pomníku

obci po tři dny ubytování vojáci jízdního pluku z Přerova, dvě eskadrony (také švadrona, jednotka voj. jezdecká na úrovni roty – 75 až 200 vojáků). Ve školní budově bylo velitelství a kanceláře.

Jako další upomínku na našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka v našem okolí, pro některé občany na prosto neznámou, je malý památník v lese nedaleko Lulče (tuto událost popsal pan Vladimír Foltánek – bývalý lulečský polesný):

V roce 1930 se okázale slavily 80. narozeniny prezidenta TGM po celé republice slavnostními schůzemi, koncerty a oslavnými akademii. V Lulči se rozhodli obecní zastupitelé uctít výročí prezidenta Osvoboditele trvalejší hodnotou a to památníkem. Dělníci v kamenolomu Klučenice vybrali vhodný kámen a místní kameník, Josef Vysoudil, z něj vytesal a postavil pomník s vyzlaceným nápisem. Se svolením majitele panství Dr. Philipa Gomperze, po dohodě s místním lesním hospodářem, lesmistrem Karlem Sekaninou, byl pomníček umístěn při tehdy silně frekventované lesní cestě, po níž v Brně pracující dělníci z Pístovic, Ježkovic a Ruprechtova chodili do Lulče na vlak. Pozadí pomníčku tvořila tehdy mladá, hustá smrčina, čelo směřovalo do Tabulky – elitního dubového porostu, po několik desetiletí využívaného studenty lesnické fakulty, nyní Mendlovy univerzity, k dendrometrickým cvičením. Kolem pomníčku, k uctění památky zesnulé manželky, paní Charlotty († 1923), byly vysazeny dřeviny severoamerického původu, douglasky a červené duby, oplocené

nízkým plůtkem. Ten již zmizel, ale pomníček vydržel bez úhony i po celou dobu totality, která se snažila všechny památky na Masaryka odstranit a zlikvidovat.

Po celou dobu je pomníček místními lidmi pietně udržován a ctěn. Dnes pomníček leží mimo cestu, tato zarostla, neboť na vlak do Lulče už nikdo nechodí a vlak zde nezastavuje. Kolem pomníčku vyrostly javory, vzpomínka na TGM je stále živá a aktuální.

Oslava 85. narozenin TGM dne 7. 3. 1935 byla ve škole společná. Žáci přednesli básně, řídící učitel pohovořil o významu prezidenta a slavnost zakončena hymnou. Obecní zastupitelstvo se rozhodlo, na památku 85. narozenin, darovati všem žákům pamětní medaili (viz obrázky). Při slavnosti současně byl poslouchán školní rozhlas.

Medaile k 85. narozeninám TGM –
ve vlastnictví autora článku

Při třetí volbě v roce 1934, kterou ústava prezidentu Osvoboditeli dovozovala a která proběhla jako manifestace pro demokracii, získal 73 % hlasů. Komunisté a slovenští nacionalisté pro Masaryka nikdy nehlasovali. Koncem roku 1935 Masaryk ze zdravotních důvodů abdikoval a 14. září 1937 zemřel. Jeho pohřeb byl velkou národní manifestací za svobodu a demokracii.

Rudolf Klacek, listopad 2017

Fotografie z poslední cesty TGM Prahou, před uložením do hrobu v Lánech

Výstava fotografií „Nemojany dříve a dnes“

Vážení spoluobčané,

chtěl bych vám poděkovat za poměrně vysokou návštěvnost naší výstavy „Nemojany dříve a dnes“. Vaše kladné vyjádření a ohlas nás utvrdily v tom, že to byl krok správným směrem, že výstava měla úspěch a líbila se vám, našim občanům. Chtl bych touto cestou poděkovat Obecní knihovně v Nemojanech, zastoupené paní Evou Hálovou, dále pak Obecnímu úřadu v Nemojanech za jejich vstřícnost a technické zabezpečení, sokolům za poskytnutí přístřeší a zahrádkářům za možnost být součástí jejich výroční výstavy. Dík patří také Ing. Andreji Němcové, spoluautorce fotografií. Kladné hodnocení nás potěšilo, připomínka, že jsme zapomněli na Hranáč, nejde na náš vrub. Fotografie Hranáče nemáme, tak jsme ji nemohli ani vystavovat. To se týká i jiných objektů, na které se nedostalo, protože je nemáme. Možná někdy v budoucnu. Děkuji.

Rudolf Klacek

„Nemojany dříve a dnes“

